

Л.М. Шевчук
студ. III курсу
спеціальність «Право»
Науковий керівник: к. ю. н., доц. М.О. Саракуца

АДАПТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ ДО СТАНДАРТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВОВОГО ПРОСТОРУ

Сьогодні Україна має достатньо високі перспективи на приєднання до європейської спільноти. Це є не тільки політичним питанням для людей, які приймають рішення, але й для всього українського народу. Тримаючи курс європейського зовнішньополітичного вектору, уникнути процесу адаптації у внутрішній правовій політиці України неможливо. Тому і постає питання про необхідність наближення та гармонізації національного законодавства у відповідність з *acquis communautaire*.

Зокрема, в Розділі I Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» зазначено мету такої адаптації – досягнення відповідності правової системи України *acquis communautaire* з урахуванням критеріїв, що висуваються Європейським Союзом (ЄС) до держав, які мають намір вступити до нього [1].

За думкою експертів, на 2020-й рік Україні потрібно було трансформувати 500 технічних регламентів та прийняти 3000 нових стандартів. Такі зміни гарантували наближення національного права до права ЄС.

Варто звернути увагу також на деякі теоретичні аспекти, які стосуються явища адаптації законодавства до певних стандартів. Так, наприклад, коли виникають зміни в законодавстві конкретної країни, це несе за собою, як наслідок, зміни і в юридичній науці та

термінології. Наприклад, на думку О.І. Миколенка процес адаптації, як правило, носить несистемний характер і зміни в національному праві неминуче призведуть до змін в правовій системі [2].

Для того, аби детальніше розглянути процес адаптації, варто взяти одну із сфер, які потребують змін в національному праві і мають високий рівень розвитку в Європейському союзі. Так, наприклад, інститут соціальної політики має ефективні механізми реалізації на територіях країн-учасниць ЄС. Підтвердженням цього є низький рівень бідності, висока якість соціальних послуг, дійове регулювання цільового використання ресурсів та інше.

В Україні запровадження програм покращення рівня життя громадян, близьких до стандартів ЄС, почались ще з періоду підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Найновітнішою в цій сфері стала Генеральна Угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019–2021 роки від 14.05.2019 [3].

Попередником вищезазначеної редакції була угода від 23.08.2016 року, що стала каталізатором для розробки та затвердження соціальних стандартів та нормативів, які з часом були впроваджені до Закону України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії». Ці угоди визначали пріоритетні напрямки реформування законодавства України для забезпечення розвитку добробуту українського суспільства.

Першим пріоритетним чинником стали реформи в регулюванні трудових правовідносин: змінилися норми щодо системи оплати праці, було запроваджено такі дефініції, як дистанційна та надомна робота, створили електронний облік трудової діяльності та можливість автоматизованого призначення пенсії. Варто наголосити і на тому, що ці зміни були введені не тільки до найкращих європейських стандартів, але й пристосовані до умов воєнного часу. Так, наприклад, було прийнято велику кількість нормативно-правових актів, щоб захистити права роботодавців та працівників, забезпечити працездатне населення можливістю змінювати напрям своєї діяльності для зайняття активних вакансій на ринку праці в умовах воєнного стану.

Другим пріоритетним напрямком були зміни щодо регулювання доходів населення, а саме прожиткового мінімуму окремих

категорій осіб: дітей віком до 6 років, дітей віком від 6 до 18; працездатних осіб; осіб, які втратили свою працездатність [4].

Таке впровадження легко обґрунтувати, визначивши значення прожиткового мінімуму та доходу для населення. Це, насамперед така соціальна гарантія у вигляді величини, що допомагає кожній особі забезпечувати своє нормальне функціонування через харчування, догляд за здоров'ям та таке інше.

Тому на нашу думку, Україна вже має доволі стійкий фундамент для впровадження європейських стандартів в різноманітні соціальні сфери суспільства, хоч і такий процес вимагає часу та готовності правової системи до трансформації та модернізації.

Таким чином, можна вважати явище адаптації національного права до права ЄС пріоритетним чинником в процесі євроінтеграції. Особливо це стосується окремих його сфер, які в нашому сьогоденні безпосередньо переплітаються з правом країн-учасниць Європейського союзу та в українському законодавстві, щодо регулювання таких відносин, мають певні прогалини, зокрема, сфера інтелектуальної власності, захисту прав споживачів, митного, банківського, сімейного, трудового права та безліч інших.

Список використаної літератури

1. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу : Закон України від 18.03.2004 № 1629-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text> (дата звернення: 09.05.2022).
2. Миколенко О.І. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу як соціально-правове явище України. *Правова держава*. 2016. № 22. С. 151–156. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8548/1/151-156.pdf> (дата звернення 10.05.2022).
3. Генеральна Угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2019–2021: Регламент від 14.05.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001120-19#Text> (дата звернення: 10.05.2022).
4. Про прожитковий мінімум : Закон України від 15.07.1999 № 966-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text> (дата звернення: 11.05.2022).